

Kde tříkolka předhoniла pendolino

ČESKÁ TŘEBOVÁ NENÍ JEN MĚSTO ŽELEZNIČNÍCH PRAŽCŮ

Předsudky jsou zrádné! Řekne se Pardubice a v doplňovačce hned naskočí slovo perník.

Znojmo – okurky, Kopřivnice – Tatra, Česká Třebová – vlaky.

Jenže to vůbec nemusí být jediný správný obraz. Třeba v České Třebové se narodil možná slavnější dopravní prostředek. Doma tu je legendární velorex.

Staré náměstí v České Třebové

Velorex je sice pomalejší než superrychlé pendolino, ale do České Třebové přijel první, o bezmála šedesát let dříve. Pendolino se může chlubit perfektním aerodynamickým tvarem, ale legendární tříkolka vyrobená z trubek a plátů má proudnicové křivky neméně elegantní. Za velorem navíc pendolino pokulhává i coby mediální hvězda. Jezdí sice stočtyřicetikilometrovou rychlostí, ale elektromotor ho dovezl nejdál do zpravodajských záběrů. To velorex už má na kontě jednu z klíčových rolí ve filmu Vrchní, prchni! a od sedmdesátých let dokonce svou vlastní píseň od Ivana Mládka.

Ušetřím na nový velorex dřínový, mají ho v Tuzexu v Praze. Děvčata ve Zbečně zaberou konečně, Třimovou ulovím snáze.
(Ivan Mládek: Dřínový velorex, 1977)

Jak to všechno začalo

Husova ulice je dlouhá a mění svůj směr podle toho, jaké zákruty si vyhloubila říčka Třebovka. Ulice kopíruje její tok a najdete ji v části České Třebové zvané Parník. V místě, kde se z ní rozbíhají do tří stran ulice Grégrova, Pazouška a U Dvora, stojí dům s čís-

lem popisným 34. Tady se v roce 1924 narodil Mojmir Stránský. Ve čtrnácti letech vstoupil do učení ke svému o deset let staršímu bratrovi Františkovi do firmy Moto Velo Sport zaměřené především na půjčování a opravu jízdních kol.

První motorovou tříkolku sestrojili bratři ve stodole vedle rodného domku. Až do konce války tu zkoušeli nejrůznější kombinace svařovaných trubkových rámců, motorů z motocyklů a celtoviny, která stroj zakrývala. Po válce se přesunuli z Parníku do dílny u Masarykova pomníku. Pod ním dohledem prezidenta Osvoboditele tu na volném prostranství testovali nové a nové